

पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान सेवा आयोग
प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, सिनियर प्रशासन अधिकृत तह ढ(ख) पदको आन्तरिक र खुला
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

एवं परीक्षा योजना

१. प्रथम चरण : – लिखित परीक्षा				पूर्णाङ्क :- २००		
पत्र	विषय/खण्ड	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या X अङ्क	समय
प्रथम	सामान्यज्ञान र प्रशासन सम्बन्धी	100	40	खण्ड (क)छोटो उत्तर खण्ड (ख)लामो उत्तर	१० प्रश्न X ३ अङ्क ७ प्रश्न X १० अङ्क	३ घण्टा
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	100	40	खण्ड (क)छोटो उत्तर खण्ड (ख)लामो उत्तर	१० प्रश्न X ५ अङ्क ५ प्रश्न X १० अङ्क	३ घण्टा
२. द्वितीय चरण : – अन्तर्वार्ता						
विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली		समय	
अन्तर्वार्ता	30	-	मौखिक			

द्रष्टव्य :

- यो परीक्षा योजनालाई प्रथम चरण (लिखित परीक्षा) र द्वितीय चरण (अन्तर्वार्ता) गरी दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- लिखित परीक्षामा यथासम्भव पाठ्यक्रमका सबै एकाईबाट प्रश्नहरू सोधिनेछ ।
- विषयगत प्रश्नमा प्रत्येक पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परिक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्डका उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- पाठ्यक्रम लागू मिति :- २०८२/०९/३०

पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान सेवा आयोग
प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, सिनियर प्रशासन अधिकृत तह ढ(ख) पदको आन्तरिक र खुला
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र खण्ड (क) छोटो उत्तर

१. General Knowledge (सामान्य ज्ञान)

- १.१ नेपालको भौगोलिक, ऐतिहासिक, सामाजिक, आर्थिक र सांस्कृतिक अवस्था सम्बन्धी जानकारी सामान्य जानकारी
- १.३ नेपालमा प्रचलित प्रमुख धर्म, जातजाति, भाषाभाषी, संस्कृति, कला र साहित्य सम्बन्धी जानकारी
- १.४ नेपालको आर्थिक अवस्था: विकासका पूर्वाधारहरू (कृषि, उद्योग, व्यापार, पर्यटन, यातायात, संचार, शिक्षा, स्वास्थ्य, विद्युत),
- १.५ नेपालको वर्तमान संविधान राजनैतिक व्यवस्था र प्रशासनिक व्यवस्था सम्बन्धी जानकारी
- १.६ संयुक्त राष्ट्रसंघ र क्षेत्रीय संगठन (सार्क, युरोपियन संघ) र नेपालको विश्व संगको आर्थिक गतिविधिहरू तथा चीन, अमेरिका, बेलायत रुस, फ्रान्स, जर्मनी, जापान संगको सम्बन्धी जानकारी
- १.७ दिगो विकास, वातावरण, प्रदुषण, जनसंख्या, शहरीकरण, बँसाईसराई, जलवायु परिवर्तन, पर्यावरणिय संरक्षण, जैविक विविधता र राष्ट्रिय संपदाको संरक्षण
- १.८ राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका समसामयिक घटनाहरू : राजनैतिक, आर्थिक, खेलकूद, सूचना प्रविधि, पुरस्कार, कला साहित्य र संगीत सम्बन्धी जानकारी
- १.९ पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान सम्बन्धी जानकारी
- १.१० विज्ञान र प्रविधि: वैज्ञानिक अन्वेषण र आविष्कारहरू, विज्ञान र प्रविधिले मानव जीवन र समाजमा परेको प्रभाव, प्रविधि, स्वास्थ्य र रोगको उपचार सम्बन्धी जानकारी

प्रथम पत्र खण्ड (ख) लामो उत्तर

१. राज्य र कानून

- १.१ नेपालमा संवैधानिक विकास र नेपालको वर्तमान संविधान र संविधानवाद
- १.२ लोकतन्त्र, समावेशीकरण, कानुनी राज्य र मानव अधिकार
- १.३ मौलिक हक, राज्यका नीतिहरू, पारदर्शिता र सार्वजनिक निकायको उत्तरदायित्व
- १.४ राष्ट्रिय सुरक्षा व्यवस्थापन : अवधारणा, क्षेत्र र नेपालमा राष्ट्रिय सुरक्षाका विद्यमान प्रावधानहरू
- १.५ शक्ति पृथक्करण, कार्यपालिका, व्यवस्थापिका र न्यायपालिकाका मूलभूत विशेषताहरू
- १.६ संवैधानिक निकाय र कार्यक्षेत्र
- १.७ ऋनून निर्माणमा प्रकृत्या, लोकतान्त्रिक मूल्य र मान्यता, सकारात्मक विभेद

२. सार्वजनिक प्रशासन र संगठन

- २.१ सार्वजनिक प्रशासनको परिचय, उद्देश्य, कार्यक्षेत्र र चूनौतीहरू
- २.२ प्रशासनिक विधिहरू (कार्य मूल्याङ्कन, कार्य ढाँचा, संगठन तथा व्यवस्थापन पद्धति)
- २.३ सार्वजनिक प्रशासनको संचालन विधिहरू
 - २.३.१ समन्वय : अर्थ, महत्व र समन्वयका तरिकाहरू
 - २.३.२ अधिकार प्रत्यायोजन र अधिकार निक्षेपण
 - २.३.३ सुपरिवेक्षण, अनुगमन तथा मूल्यांकन
- २.४ सार्वजनिक नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन र मूल्यांकन प्रशासनको भूमिका
- २.५ सार्वजनिक प्रशासनको विशेषता, कार्यहरू, निर्णय लिने प्रक्रिया
- २.६ कर्मचारी प्रशासनका विविध पक्षहरू: नियुक्ति, बढुवा, तलब सुविधा, सुपरिवेक्षण, बृति विकास, कार्यक्षमता मूल्यांकन र अवकाश
- २.७ सार्वजनिक प्रशासनमा जनशक्तिको स्थान, गुनासो समाधान, नेतृत्व शैली, व्यवसायिक स्वास्थ्य तथा सुरक्षा, नैतिकता, आचरण र अनुशासन, पुरस्कार र दण्ड/सजाय सम्बन्धी व्यवस्था

पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान सेवा आयोग

प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, सिनियर प्रशासन अधिकृत तह ढ(ख) पदको आन्तरिक र खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 2.8 संगठनका सिद्धान्तहरू (आदेशको एकात्मकता, नियन्त्रणको सिमा, पदशोपान) र नेपालको सार्वजनिक क्षेत्रमा त्यसको प्रयोग
 - 2.9 नेपालको केन्द्रीय र स्थानीय सरकारको संगठन स्वरूप
 - 2.10 सल्लाह दिने निकाय र निर्णय लिने तथा कार्यान्वयन गर्ने निकाय
 - 2.11 सार्वजनिक सेवा वडापत्र,
 - 2.12 सार्वजनिक कोषको सदुपयोग, पारदर्शिता, उत्तरदायित्व, नैतिकता
3. श्रोत व्यवस्थापन र योजना: मानव श्रोत र वित्तीयश्रोत व्यवस्थापन बजेट, लेखा र लेखा परीक्षण प्रणाली, सामाजिक उत्तरदायित्व, सहभागितामूलक व्यवस्थापन, योजना, विकास

पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान सेवा आयोग
प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, सिनियर प्रशासन अधिकृत तह ढ(ख) पदको आन्तरिक र खुला
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र :- (खण्ड -क) सेवा सम्बन्धी

1. व्यवस्थापन

- 1.1 व्यवस्थापनको अवधारणा र आधारभूत सिद्धान्तहरू, व्यवस्थापनका उदयीमान चुनौतीहरू
- 1.2 व्यवस्थापकिय तहहरू र कुशल व्यवस्थापकका कार्य र गुणहरू
- 1.3 व्यवस्थापनका विभिन्न प्रकार (सहभागितामूलक, नियन्त्रणात्मक)
- 1.4 मानव श्रोत व्यवस्थापन : प्राप्ति, विकास, उपयोग र सम्भार
- 1.5 व्यवस्थापनका केही प्रमुख पक्षहरू (द्वन्द्व व्यवस्थापन, तनाव व्यवस्थापन, समय व्यवस्थापन, दैवी प्रकोप व्यवस्थापन, संकट व्यवस्थापन)
- 1.6 सार्वजनिक संस्थानहरूको व्यवस्थापन र चुनौतीहरू
- 1.7 श्रमिक संगठन (Trade Union) र सामुहिक सौदावादी (Collective Bargaining)
- 1.8 नेपालका सार्वजनिक संस्थानहरूको स्थापनाको उद्देश्य, विद्यमान अवस्था, सम्भावना र चुनौतीहरू
- 1.9 पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानको विद्यमान अवस्था, सम्भावना र चुनौतीहरू

2. विकासका समसामयिक पक्षहरू र वातावरण

- 2.1 दिगो विकास अवधारणा एवं नेपालमा दिगो विकासका प्रयास तथा चुनौतीहरू
- 2.2 संधियता, विकेन्द्रीकरण र स्थानीय स्वायत्त शासन
- 2.3 आर्थिक उदारीकरण र निजीकरण
- 2.4 सुशासन, विकासमा जनसहभागिता
- 2.5 वातावरण, जनसंख्या व्यवस्थापन र विकास
- 2.6 विकासमा सूचना-सञ्चार प्रविधिको भूमिका
- 2.7 राष्ट्रिय विकासमा गैरसरकारी क्षेत्र तथा दातृ निकायहरूको भूमिका
- 2.8 जैविक विविधता तथा संरक्षण, जलवायु परिवर्तन, वातावरणीय हास, विपद व्यवस्थापन, फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा प्रदुषण, उर्जा संकट तथा संरक्षण र सामाजिक मामिला
- 2.9 मानव र पूर्वाधार विकास, दिगो विकास, द्वन्द्व व्यवस्थापन, विश्वव्यापीकरण र विकास

3. प्रशासकीय व्यवस्थापनका विधि र तौरतरिका तथा नेपालमा तिनको प्रयोग

- 3.1 नेपालको सार्वजनिक प्रशासनमा नेतृत्वको प्रकार, प्रवृत्ति र यसको भूमिका
- 3.2 सार्वजनिक सेवा प्रवाहको प्रभावकारिता र नागरिक बडापत्रको व्यवहारिक पक्ष
- 3.3 प्रशासकीय व्यवस्थापनमा नागरिकको सहभागिता एवं नागरिक समाजसँगको सहकार्य र साभेदारी निर्माण
- 3.4 कार्यालय व्यवस्थापन र कार्यविधि
- 3.5 सामाजिक विकास र द्वन्द्व, सामाजिक न्याय र समानता, सामाजिक सुरक्षा, बसाईसराई, सामाजिक परिचालन, विद्युतिय अपराध, भ्रष्टाचार, आतंकवाद खाद्य संप्रभूता र सुरक्षा

(खण्ड -ख) सेवा सम्बन्धी

4. आर्थिक प्रशासन र अनुसन्धान विधि

- 4.1 आर्थिक प्रशासनको अर्थ, क्षेत्र, प्रमुख कार्यहरू र महत्व
- 4.2 आर्थिक प्रशासनसंग संलग्न निकाय : (नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालय, महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, कोष तथा लेखा नियन्त्रण कार्यालय, केन्द्रिय तथा कार्य संचालन स्तरका कार्यालयहरू)
- 4.3 आर्थिक विकासमा सार्वजनिक, निजी र सहकारी क्षेत्रको भूमिका

पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान सेवा आयोग

प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, सिनियर प्रशासन अधिकृत तह ढ(ख) पदको आन्तरिक र खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 4.4 नेपालमा सार्वजनिक संस्थाको वित्तिय प्रणाली, अवस्था, समस्या र चूनौतीहरु
 - 4.5 सार्वजनिक कोषको सदुपयोग, सदाचार र नैतिकता
 - 4.6 प्रस्ताव तथा प्रतिवेदन लेखन र प्रस्तुतीकरण
 - 4.7 दिगो आर्थिक विकासका प्रमुख पक्षहरु र भूमि, जल, प्राकृतिक श्रोतहरु, कृषि, उद्योग, व्यापार, पर्यटन, वैदेशिक रोजगार, मानव संसाधन
 - 4.8 वैदेशिक सहायता, प्रविधि हस्तान्तरण, गरीबि र बेरोजगारी
5. **ऐन, नियम र नीतिहरु**
- 5.1 पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान ऐन, २०६४
 - 5.2 पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानको कर्मचारी सेवाका शर्त र सुविधा सम्बन्धी नियमावली, २०६७
 - 5.3 पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान आर्थिक प्रशासन नियमावली, २०६७
 - 5.4 पाटन अस्पताल संचालन विनियमावली, २०६७
 - 5.5 नेपाल स्वास्थ्य सेवा ऐन, २०५३ र स्वास्थ्य सेवा नियमावली, २०५५
 - 5.6 नेपाल मेडिकल काउन्सिल ऐन, २०२० र नियमावली
 - 5.7 नेपाल नर्सिङ परिषद् ऐन, २०५२
 - 5.8 नेपाल स्वास्थ्य व्यवसायी परिषद् ऐन, २०५३
 - 5.9 सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४
 - 5.10 भ्रमण खर्च नियमावली, २०६८
 - 5.11 चालु आवधिक योजनामा स्वास्थ्य नीति सम्बन्धी जानकारी
 - 5.12 नेपाल सरकारको स्वास्थ्य योजना तथा रणनीति
 - 5.13 पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानको सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरु
 - 5.14 पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान सेवा आयोग नियमावली २०६७
-